

DOMOVINA

Nahaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne priložbine ter od vsake petite vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrto leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji.

Stalni okrajni šolski nadzorniki.

Ni več dolgo do tega, da se bo izvršila v našem ljudskem šolstvu izprememba, ki utegne na naše narodno šolstvo, osobito pa na razmerje med učiteljstvom in nadzorništvom, tako korenito uplivati, da bi se še sanjalo ne vsakemu, ki ne pozna vseh skrivnih koticov v tem delu naše ustave in ki more le skozi motna okenca opazovati ukvarjanje duševnih žrecov in njih višjih tvoriteljev ob ognjišču prosvete. Poskus v Gališki se je baje obnesel in visoko ministerstvo je spoznalo za dobro, da se po vseh kronovinah nadomestijo, dosedanja začasni šolski nadzorniki, s stalnimi.

Mnogo dobrega prinesla bode ta izprememba, in marsikateremu učitelju, ki je moral doslej, ko kameleon svojo barvo izpreminjati, svoje delovanje, da ustreže vedno menjajočim se nazorom svojih nadzornikov, odleglo bo na stare dni. Zares, bilo je gotovo težavno obračati vso pozornost sedaj na pouk v slovnici, sedaj v računstvu, sedaj v nemščini, liki mislim, ki so se križale v glavah nadzorujočih oseb, ne glede na to, da ima vsak posameznik tudi svoje nazore in izkušnje. V bodočnosti se bo obrnilo v tem na boljše.

Dozdaj zbirali so se za nadzornike večkrat možje iz kroga ljudskih učiteljev, kar je tudi popolnoma prav, ker le učitelj more pogledati učitelju na dno duše, le tisti, ki je sam poučeval, zamore tudi pouk presojuditi; toda pri izbiri gledale so oblasti v prvi vrsti, da dotičnik ni čutil in simpatizoval z narodom, kojega bi naj pomagal povzdigniti na višjo stopinjo omike. Saj zavednega narodnega učitelja ne potrjuje niti za zastopnika v okrajni šolski svet, kaj li še za kaj višjega! Med učiteljstvom pa, ki mu je narod le deveta briga, ne nahaja se dosti svetlih zvezd, ki bi naj s svojo duševno vzvišenostjo razsvetljevali um in ogrevali srce svojim

tovarišem v njih težavnem poklicu. Ni čuda tedaj, da so večkrat bili nadzornikom imenovani možje srednje vrste, kojih duševni nivo ni segal ravno visoko in ki bi se mogli še marsikaj koristnega in prepotrebne naučiti od učitelja novince, pehajočega in hrepenečega po vsestranski izobrazbi, možje, ki so bili najbolj srečni, ako je njih ljubljena nemščina procvitala in šla v klasje, možje, ki niso bili senca drugih učiteljev — pedagogov — narodnjakov, a katerim so bili vsekakor odločeni za duševne varuhe, — z jedno besedo izbirali so se možje, ki so ugajali c. k. okr. glavarjem. Takim nadzornikom odklenkalo bo z novo preuredbo za vedno in dvomimo, da bi se le jednemu učitelju, ki mu je vzgojevalje in omika naroda zares na srcu, porosilo za njimi oko. Izpraznjena mesta v krogu narodne prosvete zasedli bodo gotovo možje večje duševne izobrazbe, saj inace bi jih naša štedljiva uprava gotovo ne uvrstila med uradnike VIII. činovnega razreda, a poiskala jih bo največ med profesorji na srednjih šolah, osobito učiteljskih, ki se bodo pa morali odsihdob posvetiti popolnoma svojemu poklicu, ne pa ga izvrševati ko doslej, hoté ali nehoté, kot kako postransko reč.

Vlada tudi gotovo uvidi, da bi si ji najprimernejši in za svojo nalogo najbolj navdušeni nadzorniki lahko rekrutovali izmed ljudskošolskega osebja, da se le nahaja med njimi dovolj vsestransko izobraženih, vse pedagoško polje premetrujočih močij. Postavila naj bi v to svrhu učiteljem kot sodilo v boljšo bodočnost: izpit za meščanske šole in sicer iz vseh ali vsaj dveh skupin. Ta določba oživila in spodbodila bi gotovo marsikatero omikano duha, da bi še na svoja jesenska leta napravil izpite, ki bi mu zares tudi koristili, kar žalibog doslej še ni bilo, ker nimamo dovolj meščanskih šol. Tudi med mlajšim učiteljstvom začelo bi se intenzivnejše duševno kretanje in nadepolni duhovi bi se po sposobnostnem izpitu ne zakrknili — seve čast.

nih izjem je že tudi sedaj — in ne dali slovo nadaljnemu izobraževanju.

Z novim šolskim nadzorništvom približali se bomo tudi za jeden korak popolnemu podražavljenju vsega šolstva, kar bi bilo prekoristno za njegov razvoj. Podražavljenje pa si ne mislimo, kot kako skrajno centralizujočo naredbo, ki bi se ne ozirala na različne krajevne potrebe, ampak tako, da bi deželni šolski sveti — ki so itak predaleč, da bi spoznali krajevne in osebne razmere, a dosti blizu, da so vrata protekcije na stečaj odprta — zgubile svoje velike pravice, a okrajni šolski sveti naj bi pridobili na svoji veljavi.

V marsikaterem oziru bodo se torej naše šolske razmere izboljšale pod stalnim nadzorništvom, toda le, ako bode vlada nastavljala na ta velevažna mesta za svoj poklic in za duševni razvoj narodov plamteče možje, ki bodo smatrali nemščino le kot malenkosten del učnega smotra, ki imej svoje težišče v temeljitej izobrazbi na podlagi materinščine, ne pa može, ki bi se pod krinko napredka utihotapili v to osebno stražo duševne prosvete, a koji bi cenili napredek le po večjem ali manjšem znanji nemščine. Mi ne storimo le svoje častniške dolžnosti, ako pravočasno opozarjamo vse vplivne rodoljube, osobito naše državne poslance, naj pazijo, kako se bodo izvršila imenovanja stalnih nadzornikov po naših slovenskih pokrajinah, ampak nam narekuje že čut golega človekoljubja, da opomnimo širše kroge ta na znamenit korak, ki ga namerava vlada, kajti smili se nam učiteljstvo, ki itak nima ničesa dobrega, da bi moralo po 20, 30 let zdihovati pod kakim svojevoljnim nadzornikom, kojega dejanje in nazori bi bili v obraz iz dnu srca izvirajočim prepričanjem, smili se nam generacija, ki bi morala zaradi jednega njej nenaklonjenega moža trpeti v tretje koleno, in odločno povdarjamo: boljše, da sede po vseh sodnijah in davkarijah po Slovenskem nam neprijazni ljudje, kakor pa da

LISTEK.

Tat.

Zadnjikrat nekda smo govorili v odlični družbi o slovenskem slovstvu. Hvala Bogu, Slovenci se pred svetom lahko ponašamo z mnogo odlično družbo; hvala Bogu pa tudi s tako, v kateri se govori o slovenskem slovstvu, in sicer z navdušenjem govori.

Ne vem, kaj nas je že navedlo na to plemenito polje našega življa, morda nova izdaja Aškerčevih lirskih in epskih pesmi, morda tudi kateri drugi povod. V razgovoru je, ne vem več, kdo, izjavil, da se v slovstvu javljajo čisto čudne prikazni. Ne samo čednosti in kreposti so predmet lepemu slovstvu, čestokrat imajo v njem tudi slabosti merodajno besedo.

Pa res čudne prikazni nastopajo v lepi knjigi.

In gotovo tudi med krasnoslovnimi spisi, katerim je smer lepote in umetnosti, kaj čudna prikazen — tat.

Govorica je bila o tem, kako se čisto opisuje slabost. Slabost je slabost in ne postane nikdar čednost. In vendar nam jo predstavljajo naši pisatelji v taki obliki, v taki luči, v takih okolščinah, da se nam — nehoté in nevedé dopade, dasi je slabost, in dasi bi se nam ne imela dopasti. Vprašanje je, ali prav ravnao taki pisatelji, ali ne kršijo s tem pravil krasoslovja in umetnosti? Ali je sploh dopustno?

Zanimivo vprašanje. Zanimivo bi bilo, razmotriti in dognati ga. Toda za to sta nam tokrat pretesna prostor in čas. Zadostuj nam, da od krhnemo samo kos tega vprašanja.

Grešnik sploh tudi ni prikazen, da bi jo človek hvalil. A čestokrat se nam samo ob sebi vrine globoko v srce usmiljenje do grešnika, ako ga vidimo trpeti, osobito ako vidimo grešnika skesanega. Človeški čut milosti, sočustvovanje se gane v nas. Nek glas nam pravi: tudi grehu je podvržen človek, tudi greh je človeški; zakaj bi se ne mogel oglasiti v nas ob njegovem opazovanju človeški čut, čut milosti.

In nazadnje, kdo ve, kaj je zavelo grešnika, kaka nezgoda, nesreča?

Tat je že ob sebi zloglasna, neprijetna prikazen. Že beseda tat nam vzbuja neprijetna čutila. To je tisti, pred katerim je mirni zemljan v vednem strahu, tisti ki ne gleda na to, kako težko se imetje pridobi, da ga je plačati s težkim delom, s potom in žulji ter s solzami; to je tisti, ki se boji dela in žuljev, ktere rad prepusti drugim, da je le sad truda njegov.

In tedaj se je nekdo čudil, da je mogel naš divni Aškerc opevati tudi tatu.

Bog ne daj, da bi ga čitali lahkomišelnih ljudje! Zmešal bi se jim pojem o mojem in tvojem, in gorje bi bilo. Kajti kraja mora biti potem takem že nekaj imenitnega, sicer bi se v pesmih ne opevala. In morda bi kedo res samo zaradi tega postal tat, — da bi ga kak pesnik — opeval.

Pri sodiščih pa opevajo tatove državni pravniki — v obtožnicah.

Sedaj pa je bilo res treba bliže pogledati Aškerčevega tatu.

zasedejo trije, štirje nadzorniki mesta, raz katerih lahko bičajo naših sinov sinove.

Slabi varuhi ustave.

Ta teden je proračunski odsek državnega zbora rešil postavko „Dispozicijski zaklad“. Dispozicijski zaklad se uporablja v to, da se podpirajo časopisi, kateri pišejo za vladno. Take zaklade imajo vse evropske vlade in tako obdelujejo po časopisih javno mnenje njim v korist. Zato je ta postavka posebno zaupna stvar. Druge postavke proračuna dovolijo se tako rekoč državi, zato zanje tudi lahko glasujejo opozicijske stranke, ker brez denarja državno gospodarstvo ni mogoče. Dispozicijski zaklad se dovoljuje vladi. S tem, da se ji dovoli denar v podporo za časopise, izreče se jej zaupanje. Vladi, katera kaki stranki ne zaupa, pač ne bode dovolila dispozicijskega zaklada, ker se jej je bati, da bodo vladni plačani listi pisali proti njej. Zato je pa v odseku bila jako burna razprava o tem predmetu.

Levičarski govorniki s Češkega so vsi bili proti tej postavki izimši jednega veleposestnika.

Njih govorniki so se zlasti zahtevali, naj se vlada ne izreče odločno proti češkim avtonomističnim zahtevam. Zahtevali so od vlade v prvi vrsti, naj izrecno obljubi, da ne dovoli v nobeno spremeno ustave. Grof Badeni pa na vsa ta vprašanja in zahteve ni dal jasnega odgovora. Menda je dobro vedel, da se mu zjedinjene levice ni bati. V četrtek je bilo glasovanje in dispozicijski zaklad dovolil se je s 125 proti 9 glasom.

Zanj so glasovali tudi levičarji izimši češke Nemce. Poslednji so sklenili, da bodo tudi v zbornici glasovali proti dispozicijskemu zakladu in v tretjem branju proti vsemu državnemu proračunu. Napovedali so tudi svoj izstop iz zjedinjene levice, ker jih drugi levičarski poslanci ne hote podpirati. Nastal je razpor mej levičarji. To ima pač pred vsem namen volilcem sipati pesek v oči, češ, tako odločno smo se uprli vladi.

Postopanje levičarjev je povse smešno. Liberalne vlade so dolgo vladale in gotovo imele čas izvesti ustavo, katera jim je sedaj tako na srcu. Vzlic temu je član XIX državnih osnovnih zakonov ostal še do dandanes neizvršen. Največja krivda zadeva levičarje, da se ta član ni izvršil.

Pražak je izdal jezikovne naredbe, s katerim se nekoliko izvrši ta član ustave, a baš levica mu je zaradi tega napovedala boj. V tistih deželah, v katerih so vedno imeli nemški liberalci vplivno besedo, je slabo z narodno enakopravnostjo, tako na Moravskem, v Šleziji, na Koroškem in na Štajerskem.

Nemška liberalna stranka, ki se dandanes tako boji premembe ustave, je bila celo prišla s predlogi, s katerim se premene ustave določil v jezikovnem oziru.

Pa ne le člana XIX. liberalci niso izvedli, temveč tudi nikdar niso oprostovali v osnovnih zakonih zagotovljene tiskovne svobode in svobode shajanja in zborovanja. Liberalne vlade so

ipele, da ostane stari tiskovni in društveni zakon, ki se jako slabo vjemata z duhom vstave. Da celo preskrbele niso, da bi se bila razveljavila cesarska naredba z dne 20. aprila 1854. leta, katera se silno malo strinja z ustavnim duhom. Najbolje se je konfiskovalo pod liberalnimi vladami in veliko število urednikov je bilo obsojenih v dolgotrajno ječo. Tedanji uredniki slovenskih, posebno pa čeških listov, vedeli bi marsikaj neveselega povedati. Globe je samo „Politik“ v prvih desetih letih svojega izhajanja plačala 30.000 gld., a vendar so tedaj vladali nemški liberalci. Urednike tega lista so pa v tem času bili obsodili v 64 let ječe oziroma zapora.

Pa ne le tedaj, temveč tudi še sedaj nemški liberalci nimajo nič večjega smisla za ustavo. Še letos so klicali vladno na pomoč proti češkim shodom v nemških mestih. Taki varuhi ustavnih svobodščin so nemški liberalci.

Liberalna stranka pozna le jeden član ustave, a še tega le polovičarski. Če se kakemu Zidu zapre pot napredovanju v državni službi, se takoj pritožujejo o preziranju ustave, češ, po ustavi imajo biti javne službe vsem jednako dostopne. Če se pa imenuje kak Slovenec na kako višje uradniško mesto, je takoj hrup v liberalnem taboru. Vsakdo se še spominja, kak hrup je bil ob svojem času nastal v nemškem taboru, ko je bil dvorni svetnik Abram poklican v pravosodno ministerstvo. Pa tudi pozneje se je vedno zabavljalo, če je bil imenovan kak Slovenec. Še celo nad Šukljevim imenovanjem ravnateljem c. kr. drž. zaloge šolskih knjig, so se spodtikali, če tudi so lahko vedeli, da jim ta mož ne bode kalil vode in na mestu, na katero je imenovan, ne more ničesa škodovati Nemcem, ko bi tudi hotel. Nad njegovim imenovanjem izpodtikali so se samo, ker je rojen Slovenec.

Liberalci se le tedaj sklicujejo na ustavo, kedar je to v korist Nemcem ali Zidom. Posebno se pa seveda boje, da bi se zopet volilni zakon ne premenil, in popravile njegove krivice. Poslednje bi radi za večne čase ohranili, ker se boje, da pri pravičnejšem volilnem redu Slovani dobe večino v zbornici poslancev.

Vsekako bi bilo za ustavo slabo, ako bi ne imela boljših čuvajev, kakor so nemški liberalci. Če ustava v Avstriji ni utrjena, so temu največ krivi liberalci sami. Njih strah za ustavo je le navidezen in naravnost smešno je, če kdo sliši te ljudi govoriti. Posebno se pa gabi nam to liberalno govorjenje, če pomislimo, kako so liberalne vlade in liberalna stranka pritiskale pri volitvah. Slovenski uradnik ni mogel voliti po svojem prepričanju ali ni hotel, da ga ne pošljejo kam v Bukovino ali pa na prusko mejo. Uradnikom dajala so se stroga povelja, kako imajo voliti. Minulo je še le jedva leto, ko je na željo nemških liberalcev izdal začasni predsednik ministerstvu, grof Kielmannsegg, ukaz, s katerim so se jako omejile pravice uradnikov. Liberalni listi so tedaj proslavljali vladno, pričakujoči, da bode s tem ukazom mogoče ugonobiti protisemitizem mej uradniki. Levičarji imajo zares ravno tako malo sposobnosti za varuhe ustave, kakor kozel za vrtnarja.

Ogerske volitve.

Dne 28. oktobra. t. l. volilo se je na Ogerskem 392 državnih poslancev. Izvoljenih je 263 vladnih privržencev, 37 narodnih Madjarov, 45 Košutovcev, 21 pristašev katoliške stranke in 6 pristašev Ugronove stranke. Osem je ožjih volitev in v dveh krajih se pa novo voli. Liberalna ali vladna stranka je 69 mandatov pridobila. Tako velike večine že dolgo ni imela nobena ogerska vlada. Imela bo skoro dvetretjinsko večino.

Seveda, izid bi bil povse drugačen, da se je svobodno volilo. Vlada je pa zabranila pred volitvami Slovanom in Rumunom vse shode, da niso mogli razviti nobene agitacije. Zato se pa Slovani in Rumuni največ volitve udeležili niso. Samo nekateri so dali svoje glasove katoliški ljudski stranki.

Volitve so se vršile v senci bajonetov. Iz Galicije, Šlezije, z Moravskega in Štajerskega so odšli večji vojaški oddelki na Ogersko, da so ondi bili na razpolago vladnim organom.

Vlada je pred vsem gledala, da opozicijske stranke ne bodo mogle agitovati. Kjer je opozicija imela kaj upanja do zmage, so vladni prištaši priredili kak izgređ, da so potem poklicali vojakov. V jako mnogih krajih se je bilo proglašilo obsedno stanje, da opozicija agitovati ni mogla. Ob šestih zvečer so morali zapreti vse hiše in ob osmih pogasiti vse luči. Samo agitatorjem vladne stranke se je dopuščalo tudi zvečer hoditi od hiše do hiše.

Da je v več krajih pri letošnjih volitvah tekla kri, je umljivo samo po sebi. Prebivalstvo je razkačeno se poslužilo pesti, ko je videlo, kako se svoboda in pravica zatirate. Seveda red so delali orožniki in vojaki. V teh izgređih je kacic 50 ljudij ubitih in jako veliko ranjenih, kar dobro osvetljuje ogerske razmere.

Posebno je bila napela vlada vse sile proti katoliški ljudski stranki. Ta stranka priznava dualizem in bi torej lahko prišla na krmilo, kadar dogospodarijo liberalci. Vlada je zato je porabila vsa mogoča sredstva, da zabrani izvolitev večjega števila pristašev te stranke in se znebi nevarnih tekmecev. Proti ljudski stranki je vlada sklepala celo kompromis s Košutovci, kar je jako značilno za ogersko liberalno stranko. Ljudska stranka namerava v posebni knjigi pojasniti, kako se je postopalo pri volitvah. Te knjige se bodo izdale tudi v nemščini in francosčini, da svet izve, kako se voli na Ogerskem. Ta knjiga bode pač imela te dobre posledice, da bode pomanjšala nemške in francoske simpatije do Madjarov.

Za Slovane je izid volitve neugoden, a ugodnega po dosedanjih skušnjah niso pričakovali. Vzlic temu pa jim ni treba obupati. Pri letošnjih volitvah se je nekaj pokazalo, kar utegne izpodkopati tla madjarski liberalni stranki. Morda bode letošnje pritiskanje pri volitvah ljudem le še bolje odprlo oči.

Najboljši vladni zavezniki so Zidje. Židje dajo veliko denarja za vsako volitev. Madjarska liberalna stranka stoji v jednaki razmeri k Zidom.

Dobrosrčna gospa je rekla, da rada odpusti tatu, če n. pr. vzame po zimi kaj drv, da si zakuri. Naj mu bo v božjem imenu; ona še mu kaj da na vrh. A hvaliti ga za to, to ne gre!

Pesnikov tat je siromak. Stanuje v prhli koči, krog ktere brije divji zimski sever.

Na oknih led je vence vil cvetoče.
Na smrt je bolna ona mi ležala,
Ki črvom lačnim je življenje dala.

Koča mrzla, peč temna, otroci gladni: Ni drv, da bi se v peči zažgal prasketajoči ogenj. Ni kruha, da bi se pomirili gladni črviči. Kako dolgo še je moči prebiti v tem položaju, ko se nit življenja vsej družini tanjša in tanjša. Smrt gleda skozi okno na gladujoče trpine.

In zakaj?

In jaz doma, brez dela;
Brez dela pa nas jeden nima jela!

Pravijo, da ima človek pravico do dela; da človek mora delati, če hoče jesti. Kdor ne dela, naj ne je. Delo redi in živi ves svet. In vendar jih mnogo živi, ki ne delajo. Kaj pa, če ljubega dela ni? Če je delo kruh, kruha ni, če ga ni dela.

In mnogi bi radi delali za ljubi kruh, dela ni.

Kaj pomaga pravica do dela, kaj dožnost k delu, če dela ni.

No in naš tat je delal in delal, da je preživel svojo družino. A prestrigel ga je grozni čas, ko dela ni.

„Brez dela pa nas jeden nima jela.“

A mnogo jih je, ki odmetujejo živila, ki bi lahko hranila gladnega siromaka.

Vendar naš „tat“ ne gre prosit, on išče dela.

Ako dela ni, ko že družini smrt preti, — tedaj se mora spomniti milosrčnosti človeške, mora trkati na vrata človekoljubja, na dobra srca.

Prosimi, koliko trnjeva pot bedniku, ki ni zakrivil svoje bede!

Plane tja na grad:

„Otroci zmrznejo mi v jedni uri,
Drv prosim malo, da se peč zakuri!“

A grad ga zavrne:

„Ha, če jih zebe, pa gredo naj spat!“
„Gospod premilostni, pa prosim kruha.“

A grad ima kruh za — pse, in beračem ne peče, ne kuha.

„Obleke stare bode morebiti,
Da mogel golo deco bi pokriti.“

Tedaj pa ga zapodi grajščak, bogatin, ki plava v preobilnosti:

„Poberi se!“

Potrt, pobit zapusti prosilec grad. Zunaj pa se spomni bedne družine, kateri mora nekaj domu prinesiti: Za mrzlo peč, pa nekaj za jesti — drugače ji je umreti gladu.

In res je prinesel, kurjave in jedi.

A takrat je postal — tat pred svetom, pred ljudmi, pred pravico.

Če bi se ga le bil kedo malo usmilil, pa bi mu ne bilo treba — biti tat.

In „greh je krasti!“ rekla mi je mati,
Pokojna mati — Bog ji nauk plati! —

„Boga povsod mi pred očmi imej,
Poslušaj vest!“ čul v cerkvah sem poznej.

Tak je tedaj pesnikov tat, postal je tat, moral je postati tat, ker ni našel človeškega

kakor je nemška liberalna stranka. Židje dajo denar za volilne agitacije. Na Ogorskem se pri volitvah toliko popije in pojé, kakor malo kje. Poleg tega so se pa tudi kupovali glasovi. Vlada in nje stranka ste pa zatorej popolnoma odvisni od Židov. Židje ne podpirajo zastoj vladne stranke, temveč vlada jim mora prepustiti svobodno roko da izjemajo ljudstvo. Zveza z Židi je na Dunaju popolnoma izpodkopala tla liberalni stranki, in kakor kaže, bode jo tudi na Ogorskem. Protisemitizem na Ogorskem bode nastopil samo v bolj nasilni obliki, kakor na Dunaju. To se je že letos videlo. Iz mnogih krajev se poroča, da so ljudje ob volitvi pobili okna židovskim hišam in prodajalnicam in židovske volilce morali so žandarji spremljati domu, da jih razkačeno ljudstvo ni pobilo. Pričakovati je torej, da bode pri bodočih volitvah prebivalstvo že napovedalo najhujšo borbo Židom.

Če se to zgodi, bode vlada imela jako težavno stališče. Proti Židom se da pridobiti večino krščanskega prebivalstva. Poleg tega bode pa Židje sami obrnili plašče po vetru, ako bodo videli, da jim vladna politika škoduje pri ljudeh. Zlasti z denarjem ne bodo hoteli vlade podpirati in vladna stranka ne bode mogla potrositi za jedno samo volitev 100.000 gld, kakor jih je sedaj. Na Ogorskem so tla za protisemitizem jako ugodna, ker imajo Židje vso trgovino in obrtnijo v rokah in grozno odirajo prebivalstvo, ki si pomagati ne more. Ne le po mestih, temveč tudi po kmetih se je že pojavil. Zato upamo, da se kmalu toliko razvije, da omeji gospodstvo liberalni stranki na Ogorskem.

Vsaka vlada, ki pride potem se bode pa morala ozirati na Slovane, ker jih bode za večino potrebovala. Zato se nadajamo, da čas ni daleč, ko tudi na Ogorskem pride Slovan na dan.

Celjske novice.

(Imenovanje.) Pravni praktikant pri okrožnem sodišču v Celji g. Josip Galle, imenovan je avskultantom za Koroško.

(Naše zahteve.) Da patroni celjskega nemškega lističa smodnika niso iznašli, to nam je že znana stvar; a da slišijo travo rasti, o tem smo se še le zdaj, čitajoč zadnjo številko, imenovanega lista, prepričali. Z neko gotovostjo, ki že meji na najvsnost, trdi človeče s šifro „O. A.“ da so naši državni poslanci od ministra Badeni in Gautsch zahtevali preustrojitev naše slov-nemške gimnazije, ker so sedajni učitelji premalo agitatorji. Mi, da z učiteljskim osebjem nismo zadovoljni, ker se ne udeležuje aktivne politike, da nam je ta zavod samo agitacijsko sredstvo, ne pa resno učilišče itd. Take čvekarije so nam le dokaz, da se naši neškutarji silno jeze, ker jim naša gimnazija odteguje material za ponemčevanje. Saj meri vse politično hrepenenje Nemcev — ne menda na obrambo njih narodnosti — nego na ponemčevanje nemških narodov, na gospodstvo. Zatorej jim je vse, kar si mi Slovani priborimo in kar jim zabranjuje ali otežuje nadaljno germanizacijo, tra v peti. Poznamo vas in vemo, kje je vir vaše jaze.

sreca, ki bi se ga usmili in mu pomagalo. Grad kuha in peče, a za pse, ne za potrebne ljudi.

Grad ne pozna človekoljubja, on pozna samo prevzetnost in samopašnost.

Vprašanje se nam vsili, ali je glede na te razmere pesnikov tat — v resnici tat?

Zgodovina nam pripoveduje o velikih lako tah, ko so ljudje še skorje pekli kruh, in jedli ostudne živali, da se rešijo gladi. Iz časov obie-ganja mesta Jeruzalema po Rimljanih se pravi, da je takrat mati spekla svoje dete, da sebe preživi. Zgodovina nam tedaj pravi, kaj vse počnejo ljudje v sili od gladi, in mi to umevamo in se ne čudimo.

Človek, ki se bori za življenje, naj pre mišlja vzeti skorjico tujega kruha, ktera mu more rešiti življenje! Kdo na sveti more bolj čislati kos kruha, nego življenje bližnika?

To bi mogel storiti le najtrdosrčnejši skopuh.

In če se vprašamo, kdo nam je ljubši, kdo je vrednejši? trdosrčni skopuh, ki pusti bližnika umreti pred svojimi očmi, ali oni nesrečnik, ki umira lakote, pa vzame skopuhu kos kruha, in

(Nemški trebilci jezika.) Nemci nam v enomer očitajo, da si mi kujemo vedno nove izraze. Omikanec v tem ne bode nikoli videl nič graje vrednega, če si narod svoj jezik popolnuje, ker to je naravni razvoj vsakega jezika. Le „vahtaričini“ pisarji delajo izjemo, ker tega ne razumejo. Ti sploh marsičesar ne razumejo. Pred par leti izumil je poslanec Dumreicher novo besedo „Gemeinbürgerschaft“, ki bi naj stopila na mesto latinske solidaritete. Komaj vsak deseti Nemec je to besedo razumel, vsi drugi, na čelu jim „vahtaričini“ mazači, pa so to besedo pisali in izgovarjali kot „Gemeinbürgerschaft“, misleč, da izhaja od „Bürger“ (meščan). No, za Celjane bi bilo „Bürger“ in pred tem „gemein“ prav imenitna kombinacija. Da pišejo Nemci v novejšem času „Rechtsanwalt“ namesto „Advokat“, ni nič čudnega; a več ko smešno trebenje pa je, ako „Südmarka“ po svojih glasilih ponuja na Spodnještajerskem neko „Anwaltei“ (Advokatur), ob enem pa za to „anwaltijo“ išče „Advokaturconciplienta“ in ne „Anwalteiverfasserja“. Slednje bi bilo dosledno in tudi — lepo. Kajti „Anwaltei“ ni tako brez vsega ukusa, ima precej vrstnikov n. pr. Narretei, Eeselei itd.

(„Südmarka“) razglasuje po svojih glasilih bedastočo, da je v nekem nemškem trgu na Spodnještajerskem „oddati“ mesto nemškega odvetnika. Kedo to mesto „oddaje“, ni povedano; zaradi tega se tudi nikdo ne bo oglašil, ker od zraka še nobeden „Anwalt“ ni živel.

(Celjski župan Stiger agitator.) Iz verdostojnega vira se nam poroča, kako strastno je pri zadnjih deželnozborskih volitvah agitiral župan Stiger, kateri županuje tudi nad celjskimi Slovenci, za nemškega in nemškutarskega kandidata Stallnerja. Vzlic temu, da pri vsaki ugodni priliki naglašja, da je nepristransk ter da spoštuje slovensko manjšino, poslal je župan Stiger na dan volitve, ko je bil predsednik volilne komisije, svojega prijatelja (!) zloglasnega Oechna vskrat k nekemu volilcu, katerega ni bilo na volišče. Ko je Oechs prišel od dotičnika, kateri je izjavil, da se neče udeležiti volitve, sporočil to Stigerju, napisal je ta na listek ter baje zažugal dotičniku, ki je mimogrede rečeno, penzionirani državni uradnik, da naj takoj pride na volišče ter odda glas za nemčurskega kandidata. Prijatelj Oechs je seveda takoj zasedel zopet z listkom županovim pripravljeni agitacijski voz in privedel na istem bolnega zgoraj imenovanega volilca, ki je na ta način prisiljen, moral glasovati za Stallnerja. Mi bi stvari ne beležili, ker je sama na sebi premalenkostna, ko bi bil na ta način agitoval n. pr. županov prijatelj Oechs, ali kak Max Benesch ali kak enak velikan, ker je pa to storil župan Stiger in to celo med tem, ko je deloval kot predsednik volilne komisije, zdelo se nam je potrebno, da to dejstvo objavimo v svrhu, da si ga izvestni krogi dobro zapomnijo.

(Za slavnici celjski muzej) se je našel spomenik velikanskega nedoglednega pomena za nemško šolstvo.

Naj Gradiška den 23/5 95

Libe Her! (t. j. obč. župan iz kozjank. okr.)

Jich Schrajbe inen ajn par cajlen und hi las inen šen grisen und ih bite im zajnc zo frajndlih Schikenz zi mir Ljedik Šajn un Taufcetel val ich mehte zich hajraten val hab ich ajne zer feš und cimlich rajche Frauncimer das ich hajt oder morgen nich so arm bin vi maj fater var dur des ich bit inen rech šen fur ajn glajher antwort ob šon majn fater gestorben ist oder lebter doch. Ich bite inen zajnc zo gut Schrajbens zi mir glajch und zajnc zo frojndlich ob ven kenens cu šiken Taufcedel und ljedik Šajn ich verde inen das dur cajt ales rech caln vegen miljeteriše zahren hab ich šon antwort krigen das ich sich derfe hajraten. Zajn zo gut und šrajbens mir curik mit Hohachtungsvol

F. K.

Naj gradiška Sijavonien.

To je sad nemške šole. Kdaj li bodo uvideli mučitelji slovenskih otrok, da je taka šola bedarija in ne vzgoja?

(Cesarski svetniki.) Osebe, ki so dobile naslov cesarskih svetnikov, baje dobe dovoljenje ob slovesnih prilikah nositi neko uniformo. Seveda je to potrebno v današnjem času militarizma, ko nikdo nič ne velja, če nima malo na vojaški način urezane suknje.

(Odlikovani deželni glavar.) Cesar je podelil štajerskemu deželnemu glavarju naslov tajnega svetnika. Govori se, da je to odlikovanje s tem v zvezi, da se Edmund Attems ne bode več imenoval deželnim glavarjem. Nekateri višji krogi baje žele, da bi bil deželni glavar zopet grof Wurmbrand. Nam Slovincem je pač vse jedno, je li deželni glavar grof Attems ali pa grof Wurmbrand, kajti naklonjen nam teh dveh gospodov ni nobeden.

(Ti pa vedó kaj smejo!) Mestni urad celjski je z odločbo z dne 27. oktobra 1896, št. 9255, društvu „Celjski Sokol“ prepovedal rabo in nošenje zastave, ktere pa še sploh nima. „Celjski Sokol“ predložil je c. kr. namestništvu v Gradec načrt zastave, ktero si hoče še le naročiti. Visoko namestništvo je odstopilo vlogo „Celjskega Sokola“ mestnemu uradu celjskemu v poročanje, a urad pa se je nad rudečo barvo tako vstrašil, da prošnje sploh ni rešil, ampak ogibaje se rešitve ukrenil, da „Celjski Sokol“ ne sme rabiti zastave, ktere še sploh nima. Se ve, da se bode „Celjski Sokol“ pritožil zoper to odločbo in pokazal celjskemu magistratu, kaj sme in kaj je njega delokrog.

(Uradni čas pri sodiščih.) Predsedništvo nadsodišča je odredilo, da so uradne ure konceptnih uradnikov pri okrožnih, okrajnih in mestno delegiranih sodiščih (za civilne in kazenske zadeve) od 9. ure dopoldne do 2. ure popoldne za stranke; le v veliki sili je jeden uradnik od 4. do 6. ure popoldne v vsakem oddelku na razpolago. Drugo uradovanje, kakor pri vloženem zapisniku, zemljiščni knjigi i. t. d. ostane nespremenjeno.

(Zadnje letošnje porotno zasedanje pri okrožnem sodišču v Celji) prične se v ponedeljek dne 23. novembra tega leta.

si s tem kosom kruha reši življenje. Ni dvoma, da sočustvujemo z nesrečnikom — tatom.

Tudi posvetna pravica ima usmiljenje s takim nesrečnikom. Ona ga ne obsodi, ampak oprostí, in prav je tako.

Od nobenega človeka se ne more zahtevati, da čisla tuj kos kruha bolj nego — svoje življenje. Če ga je vzel v sili, in si ni mogel drugače pomagati, ni mogel drugače rešiti življenje, — tedaj ga je pač vzel v sili, — v smrtni sili. Trdo bi bilo, ga zato še kaznovati, če te sile sam ni zakrivil, če je hotel delati, pa ni dobil dela.

Posvetna pravica bi tedaj Aškerčevega tatú gotovo zaradi nezakriviljene hude sile oprostila.

A kaj je storil pesnik?

Pesnik je siromaka obsodil. On je z njim trje ravnal, kakor bi ravnala posvetna pravica.

Ali je tedaj res zagovarjal slabost, greh in zločin?

Pesnik nam kaže trdosrčnika in nesrečnika.

Njegov namen je pokazati nam nasprotja človeškega srca. zbuditi v nas milosrčnost in

človekoljubje do trpečega bližnika, on hoče blaziti človeška srca. Da se pa nikdo ne bi za svojo malopridnost izgovarjal na dejansko silo, — da ne zabi glasu božje zapovedi in zlatih ukov matere:

In „greh je krasti!“ rekla mi je mati,
Pokojna mati — Bog ji náuk plati! —
„Boga povsod mi pred očmi imej,
Poslušaj vesti!“ čul v cerkvah sem poznej. . .

je pesnik svojega „tatu“ obsodil.

On pa da obsojencu pravico pritožbe, v kateri se ta spomni svojih in ponižno prosi:

Da meji ne bi tó, kar jaz postali,
Da ne grešili bi in, ne bi — králi:
Še moje dajte z manoj vred zapreti,
Da jesti bodo mogli in se greti!

Pritožba ne gre toliko na višjega sodnika, kakor na človeška dobra srca, in se nam obsojenec končno še prav v srce smili.

Pač res! Mnoga čudna nasprotja se pojavljajo v srcih človeških in v človeškem življenju.

Spodnje-štajerske novice.

(Imenovanja.) Namestniški tajnik g. F. Tax imenovan je okr. glavašem. Vladni komisarij gg. Marian Dumat, Albert grof Alberti d'Enns, Viktor vitez Zeramb in Leopold vitez Chiepo pa namestniškim tajnikom za Štajersko.

(Mitnico v Drešinjvasi) prevzel je v zakup za tri leta g. Anton Jeler iz Sevnice.

(Zanimivost pri obč. volitvah v Škofjivasi.) Pri občinski volitvi v Škofjivasi volil je tudi jeden posestnik, kateremu je Vsemogočni dal dočakati že 101 leto. Ta mož vstopivši v volilno sobo, rekel je: „Tak-le smo Slovenci; mi smo za vero pa za narod!“ To kaže čistost duha in zavednost. To naj služi vsem omahljivcem in strahopetnežem v vzglavju in zadovoljnosti. — Drug slučaj pa kaže kaka podla duša, da je nemškutar in da mu ni nobeno sredstvo preslabo, do seči svoj namen. Imelo se je voliti s pooblastilom. Pooblastilo imel je jeden Slovenec a tudi jeden nemškutar. Ker je le zadnje pooblastilo veljavno, povedal je Slovenec, oziroma bilo je s pričami potrjeno, da je dobil pooblastilo ob 7. uri zjutraj na dan volitve. Nemškutar si ni dosti premišljeval in mislil si, bom pa rekel, da je moje podpisano istega dne ob 8. zjutraj. Komisija ga opominja na resničnost, a nemškutar ostane pri svoji laži. Na to se zaslisiša priči. Prva priča pomaga lagati, da je podpisala pooblastilo ob 8. uri zjutraj, a druga priča nevede, kaj je govorila prva priča, pove resnico, da je podpisala pooblastilo že pred dvema dnevi. Sramota res za vso nemškutarijo. No slovenski volilci povedali so tudi zgagam, kaj da so in kaj postane s takih ljudi, ki lažejo. Vresničil pa se je tudi tu pregovor: „Laž ima kratke noge!“

(Umrli je) v torek 3. t. m., g. Martin Herodež, posestnik, kovaški mojster in član krajnega šolskega sveta v Grižah. Preživel je 50. leto. — Zanimivo je iz njegovega življenja posebno to, da je bil kot vojak v vseh delih sveta — izvzemši Avstralijo. N. v m. p.

(V Storeh) imajo nekega pisarja, kateremu pravijo tudi „Platzmeister“. Ta mož se je neki grozno prizadajal, da je spravil več delavcev, ki so ob jednem tudi kajzarji k volitvi v Škofjovas in jih pregovoril, da so oddali glas proti svojemu prepričanju in svoji narodnosti za nemškutarje. S tem pa je spravil dotičnike le v sramoto in v zasmeš drugim poštenim slovenskim posestnikom in napravil grozno razdraho. Ne vemo kaj ima ta mož opraviti po znaku svoje službe, vemo pa, da delniška družba gotovo ni sprejela Kirschbamerja v službo, da bi agitiral in delal razpor med poštenimi Slovenci.

(Moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v St. Jurju ob juž. železnici) imate v nedeljo dne 8. novembra t. l. ob 4. uri popoldne v gostilni gospoda Fr. Črnovška svoj letni zbor, h kateremu najljubnejše vabiti vse p. n. rodoljube. Po zborovanju prosta zabava s petjem.

(Odlikovanje.) Dr. Gustav Ipavic, večletni župan v St. Jurju ob juž. žel., dobil je naslov cesarskega svetnika. Čestitamo!

(Vabilo.) Učiteljsko društvo za konjiški okraj, zboruje v dan 19. listopada 1896 o pol 11. uri v slovenski šoli v Konjicah, po tem le vsporedi: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Predavanje g. Ljudevita Tribnik. 4. Volitev novega odbora. 5. Letno poročilo o društvenem delovanju leta 1896. (Šunderl). 6. Poročilo blagajnika. 7. Slučajnosti i vprašalna škrinjica. K mnogobrojni vdeležbi najljubnejše vabi odbor.

(Vabilo) k rednemu zborovanju podružnice sv. Cirila in Metoda za Trbovlje in okolico, dne 8. novembra t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni g. Antona Volovška v Trbovljah. Vspored: 1. Pozdrav gostov. 2. Poročilo o glavnej skupščini. 3. Pobiranje letnine. 4. Zapisovanje novih udov. 5. Volitev novega načelstva. Po sklepu zborovanja se bodeta volilcem predstavila deželna poslanca g. dr. Josip Sernec in g. dr. Ivan Dečko. Za zabavo bodo skrbeli trboveljski tamburaši. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

(Za pospeh ameriške vinoreje) se je letos z vspehom trudil g. Vabič, nadučitelj v Runčah pri Ormoži. Učil je s podporo vinorejskega

društva na Dunaji, kakor nam njegovo glasilo poroča, odrasle vinogradnike in odraslo šolsko mladino v zelenem cepljenji, delil med nje trte, gumilastiko in se sploh trudil za pospeh nove vinoreje.

(Nemška šola) v Brežicah se bode še letos razširila na 3 razrede — za 85 otrok, pa ne za 85 nemških otrok, kajti mej temi v nemško šolo vpisanimi so skoro sami Slovenci, osobito dečki, pri katerih se posebno veronauk nikakor ne more nemško učiti. Ali so to zakonite razmere?

(Vremenska postaja na Cvenu) beleži v mesecu oktobru: Povprečna toplota 12,7° C. Najvišja toplota dne 10. 20,0 C. Najnižja toplota dne 26. 1,0 C. Največ padavin dne 15. 10,2 mm. Vsota padavin 26,3 mm. Število dni s padavinami 13. Število dni z nevihtami 0. Slane še ni bilo.

(Umrli je) č. g. Ignac Hauptmann, duhovnik v pokoju v Puščavi. Dosegel je še le 24. leto. Blag mu spomin!

(Iz Ribnice na Pohorju.) Dne 25. vinotoka t. l. na dan uršulinskega sejma kramarjev, je nastal v gostilni gosp. Artmana v Ribnici prepir med delavci, ki se je za ostno končal. Žagar N. Šloser je s svojim nožem prerezal g. Artmanu, gost., obleko in če bi urna verižica ne ovirala nož, gotovo bi mu bil preparal trebuh, tako pa se mu ni družega zgodilo. Natakari Anton Švajger popade Šloserja in ga zanese na cesto. Ta pa mu zasadi svoj nož tako globoko v desno prsno stran, da rana sega v pluća. Akopram je zdravniška pomoč koj pri rokah bila, vendar je siromak po dveh dnevih strašnih mukah izdihnil svojo dušo. Strašni činitelj je že pod ključem, kjer bode imel čas, svojo živinsko mesarstvo premišljevati.

(Sredstvo nemškutarije.) Tovarna žveplenk Fl. Pojatzi v Nemškem Landsbergu izdeluje žigice, katerih donesek daje deloma zloglasnemu, Slovincem sovražnemu društvu „Südmark“. V prvem letu že so te žveplenke imenovanemu društvu donesle preko 1700, reci sedemnajst sto goldinarjev — v zatiranje Slovencev namenjenega denarja. Slovenski trgovci, ki imate posla s ovo trdko, zapomnite si to dobro!

(Prepovedan uvoz.) Deželna vlada koroška prepovedala je uvoz ovac, prešičev, govede in koz iz okr. glavarstev Bruck na Muri, Judenburg, Ljubno, Maribor in Ptuj.

Druge slovenske novice.

(Dopolnilna volitev za kranjski deželni zbor.) Pri dopolnilni volitvi za kranjski deželni zbor v ribniško-kočevskem volilnem okraju je bil minuli četrtek izvoljen kandidat narodne stranke g. državni poslanec in sodni svetovalec Višnikar s 44 glasovi. Nasprotni kandidat posestnik Ignac Merhar je dobil 34 glasov. Agitacija je na obeh straneh bila jako huda. Ta okraj je doslej zastopal pokojni kanonik Klun, vodja katoliške stranke na Kranjskem.

(Rahločuten tat) Jožef Kopač iz St. Vida, ki je bil že večkrat kaznovan in izgnan iz Ljubljane, je bil vložil na ljubljansko policijo prošnjo, da mu dovoli priti na Vseh svetnikov dan v Ljubljano, da bode molil na grobu svojega očeta, ki počiva na ljubljanskem pokopališču. Ljubljanska policija je uvaževala njegova čutila in mu dovolila dne 1. in 2. novembra bivati v Ljubljani. Jožef Kopač je pa hotel ta čas porabiti ne le za molitev na grobu svojega očeta, temveč tudi za tatvino. Zvečer je šel v Češnjevarjevo gostilnico v Kurjivasi in ondi zahteval posebno sobo za prenočevanje, češ, da ima veliko denarja pri sebi. Po noči je zbral skupaj več obleke in drugih stvari, ki so bile v sobi in se splazil iz hiše. Njegovo veselje nad posrečeno tatvino ni bilo dolgo. Jedva je prišel iz hiše, že ga je prijel jeden mestnih stražnikov. Policija je seveda posebno pazila nanj, ker je bilo znano, da pred njim ni nobena stvar varna. On je mislil, da je prebrisan, a ljubljanska policija je pa bila še boljše.

(Poskušeni umor.) Sedemdesetletni Valentin Peterlin v Gorenjih Gamelnjih v okraju ljubljanske okolice, je dne 22. oktobra t. l. ustrelil na svojega zeta Andreja Kodermana, pa ga ni zadel. Potem je pa zbežal.

(Cerkvena tatvina.) V noči od 29. na 30. oktobra t. l. je vlomil neznan tat v kapelo v Štepanjivasi pri Ljubljani. Vrata je odprl s krampom, potem je odtrgal pokrov pri jednem robu nabiralnika in ga izpraznil. Drugi v zid vzdign nabiralnik je iz zida iztrgal in odnesel. Kramp je pustil pri kapelici.

(Mestna hranilnica v Radovljici.) V mesecu oktobru 1896 je 74 strank vložilo 34.695 gld. 62 kr., 35 strank vzdignilo je 7.528 gld. 44 kr., 27 strankam se je izplačalo posojil 13.665 gld., stanje vlog (237) 75.041 gld. 65 kr., denarni promet 91.543 gld. 12 kr.

(Požar.) V Suhem Dolu je pogorel kozolec Mihe Remza. Zanetili so baje fantje nekega drugega posestnika, kateri ima jeden 15, drugi 12 in tretji 7 let. — Dne 25. oktobra t. l. je v Žiberšah na Notranjskem pogorel skedenj s klajo vred Blažu Možinu. Škode je 15.000 gld. Zažgala je osemletna gospodarjeva hči, ki se je igrala z žveplenkami. — Dne 24. oktobra t. l. je v Hlevenvrhu v logaškem okraju pogorela hiša Fr. Mlinarja. Škode je kacij 1000 gld. Vnele so se bile v dimniku saje in jela goreti slamnata streha.

(Iz Radeč pri Zidanemmostu.) Gospod urednik! — zadnjič ko ste bili tu, ste nekaj prezrli. Oni veliki mož, kateremu zaradi lepšega pravimo „peomtar“ in kateremu so pri njegovem rojstvu nadjali priimek Čamernik po domače pa so mu rekli Marsetnikov Nace in kateri se je kasneje, ko je služil za „feldebebelna“ prekrstil v „Tschamernigga“, ta je žaljen, da se mu niste poklonili. Škoda res. Zvedeli bi marsikaj lahko od njega in njegove „debele“ gospe. Ker pa to ni šlo, Vam bodem pa jaz pismeno sporočil nekaj zanimivih dogodov, na priliko: Kako ovaja učitelje, zdravnika in druge in to seveda brez povoda, tako, da je to samo obrekovanje. Povedal bodem o njegovih nedeljskih izletih in še več zanimivosti. Čudno bi res bilo, da bi to človeče smelo delati toliko zgage in krivice, brez da bi prejelo svojo zasluženo kazen.

(Nesreča s puško.) Brat hotelirja v Radečah Karol Petrič je prišedši z lova jemal patrone iz puške. Pri tem se mu sproži puška in zadene slaboumnega Janeza Jelena, ki je bil takoj mrtev. S puško je treba pač previdno ravnati.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu oktobru 1896 je 121 strank vložilo 22.784 gld. 79½ kr., 57 strank vzdignilo 8.773 gld. 52 kr., toraj se je več vložilo 14.011 gld. 27½ kr., 15 strankam se je posojilo izplačalo 6.670 gld., stanje vlog 324.397 gld. 34½ kr., denarni promet 65.495 gld. 88½ kr.

(Premembe pri učiteljstvu v krškem okraju.) V Leskovcu pride za 2. učitelja g. I. Malnarič iz Knežaka, na Svibno g. Igluš iz Blagovice. V pokoj je stopila gospica Baner v Radečah. Gospica M. Lapajne je dobila stalno službo na dekliški šoli v St. Juriju na j. ž. — Na meščanski šoli v Krškem je zopet razpisano učiteljsko mesto za jezike in zgodovino.

(Nemška surovost.) Pred otvoritvijo slovenske šole v St. Rupertu pri Velikovcu so bili nekateri nemški olikanci na poslopje napisali nekaj sramotilnih stavkov. Slavnosti otvorjenja niso motili, ker so se bali slovenske pesti. Pač so pa v noči od 26. na 27. dan oktobra pobili šoli s kamenjem več okenj. Zdrobljenih je 15 šip. V šolskih sobah je bilo polno kamenja in neka steklena omara je razbita. Kateri junaki so to storili se ne ve; a naravno so za počenjanje ponočnjakov odgovorni narodni Nemci, kateri vedno hujskajo prebivalstvo zoper Slovence. Uredništvo „Mira“ je razpisalo 30 kron nagrade temu, ki naznani pobijalce šolskih okenj.

(Škandal v tržaškem mestnem zboru.) Tržaki mestni zastopnik Slovenec Gorjup je na shodu „Edinosti“ krščenega Žida Veneziana imenoval „Žida“. Venezian je jeden največjih nasprotnikov Slovencev, in je neke rekel, da so predniki Slovencev v italijanske kraje bili prišli ropat in požigati. Zaradi tega je predlagal italijanski mestni svetnik Spandoni, naj se zbor izreče, da tacega člana kot je Gorjup ne mara imeti v svoji sredi, in da odobrava postopanje magistratnega komisarja Vidussija, ki je bil dotični shod razpustil. Ko se je zbor izrekel za ta predlog so slovenski mestni odborniki ostavili mestni zastop in je Gorjup odložil mandat. Gorjup

je v zboru skušal opravičevati se, in je hotel dokazati, da so Italijane o stvari napak poučili, a ga ni nikdo poslušal. Odborniki in galerija so kričali na vse grlo, ter zasramovali Slovence. Pokazalo se je, da Slovenci ne morejo ostati v tržaškem mestnem zastopu.

(Pretep v Šklednju.) V nedeljo zvečer je bil v Šklednju pri Trstu velik pretep mej italijanskimi in slovenskimi delavci. Napadovanci so bili seveda Italijani. Pretep je bil silno hud, ker je italijanskim delavcem hitelo italijansko prebivalstvo na pomoč. Po daljšem naporu so razgnali orožniki nemirneže. Osem z noži oboroženih Italijanov in dva Slovence so odpeljali v zapor.

(Povišanje učiteljskih plač.) Cesar je potrdil zakon o povišanju učiteljskih plač na Goriskem. Pri tem je omeniti, da so za povišanje se poganjali slovenski poslanci, dočim so italijanski stvar le ovirali.

(Reka in Madjari.) Po hrvaško-ogerski pogodbi ni rešeno vprašanje, pripada li Reka Ogerski ali Hrvaški. Vsled tega je razmerje Reke nekako neurejeno. Rečani bi imeli pošiljati dva poslance v hrvaški sabor, a dejanski ju ne pošiljajo, temveč volijo le državnega poslanca za ogerski državni zbor. Na Reki se madjarstvo vedno boljje šopiri. Kakšne razmere imajo Madjari z Reko, se je dalo posneti iz govora reškega državnega poslanca grofa Battyanja, ki je nedavno poročal svojim volilcem. Battjany, ki je bil nekaj časa tudi reški guverner, je priporočal Rečanom, na se pridno uče madjarščine. Veseli ga, da bogati Rečani pošiljajo svoje sinove v ogerske učne zavode, kjer se odgoje v madjarskem duhu. Potem je pa opisoval, kakšne koristi bi imela Reka, da se naredi konec sedanjemu začasnemu razmerju, in bi se popolnoma priklopila Ogerski. Iz vsega govora se je videlo, da bi Madjari radi Reko naredili za čisto madjarsko mesto in izrinili iz nje ne le hrvaščino, temveč tudi italijansko. Čudimo se pač, da hrvaška vlada oziroma sabor molčita, ko si Madjari tako Reko prisvoje.

(Odbor akad. društva „Slovenija“) sestavljen se je v svoji prvi seji tako-le: predsednik: iur. Anton Nagode, podpredsednik: iur. Valentin Žun, tajnik: iur. Franc Goršič, blagajnik: phil. Ivan Košnik, knjižničar: phil. Hinko Vodnik, arhivar: iur. Franc Novak, gospodar: med. Josip Tičar, namestnika: iur. Franc Vindišar, iur. Josip Ferjančič.

(Novi odbor „Hrvatsko-slovenskega kluba v Pragi“) je sledeče sestavljen: Predsednik: stud. phil. Milan Metelka, namestnik pred.: stud. tech. Juro Jambrisak, tajnik: stud. iur. Josip Dostal, blagajnik: stud. tech. Vladimir Kondrat, knjižničar: stud. iur. Janko Vodvačka, namestnik II.: stud. iur. Ivan Kunšič.

(Beneški Slovenci) so jako veseli, da je bodoča italijanska kraljica slovanske krvi. Župan slovenskega Št. Petra je tedaj prestolonasledniku in princezinji Heleni v imenu beneških Slovencev brzojavno čestital.

Druge avstrijske novice.

(Odlikovana ministra.) Cesar je podelil ministromu grofu Gleispachu in vitezu Bilinskemu red železne krone I. vrste. Ta ministra sta baje odlikovana, ker se je sedaj dovršila preosnova civilnopravnega reda in pa davčna preosnova.

(Domovinski zakon) je dne 30. oktobra t. l. vsprejet v tretjem branji v zbornici poslancev. Upati je, da ga kmalu reši gospodarska zbornica in potrdi cesar. S tem bode dovršeno veliko delo, ki se je dolgo pripravljalo. Domovinskemu zakonu nasprotovali so tudi naši celjski Nemci in to iz narodnih ozirov. Njim ni prav, da bode več Slovencev dobilo domovinstvo v Celji.

(Grofa Badenija ukaz.) Ker so se mnogi poslanci v državnem zboru pritoževali, da okrajni glavarji jako samovoljno prepovedujejo shode, je grof Badeni izdal neki ukaz na podrejena oblastva, kako naj postopajo glede zborovanj. V tem ukazu se naroča političnim oblastvom, naj se pri svojem postopanju strogo ozirajo na zakone in dotične odločbe višjih sodišč. Če kak shod razpuste ali prepovedo, morajo vselej to utemeljiti. Če se vložijo pritožbe proti prepovedi ali raz-

pustu, je morajo deželna politična oblastva rešiti, kakor hitro je le mogoče. Če se vložijo pritožbe proti odločbi deželne politične oblastva, morajo deželna politična oblastva precej na ministerstvo odposlati. Okrajnim glavarjem se je naročilo, naj poročajo slednji mesec deželnemu oblastvu, koliko shodov je bilo v njih okraji na znanjenih, koliko se jih je vršilo, koliko prepovedalo ali razpustilo. Tudi se mora poročati, če je razpust postal pravokrep, in če se je proti njem vložila pritožba. Ta ukaz koristil bode dosti, a za celovškega okrajnega glavarja bode pa neprijeten, ker si bode mogel še precej glavo ubijati, kako bode utemeljil prepoved kacega slovenskega shoda.

(Grofa Badenija pojasnila.) Grof Badeni ume z besedami zakrivati svoje misli. Govoril je minuli teden jako mnogo v proračunskem odseku, a iz vseh njegovih govorov ni bilo jasno, kake politike se misli držati. Govoril je tudi nekaj o rešitvi jezikovnega vprašanja, a jasnega ni ničesa povedal. Vidno je, da hoče do volitev pustiti stranke v neki negotovosti.

(Nedeljski počitek.) Dunajska odvetniška zbornica se je izrekla za nedeljski počitek v odvetniških pisarnah. Izjavila se je pa, da naj bi se ta počitek vpeljal z zakonom, ne pa le s kakim vladnim odlokom. Židovski odvetniki najbrž baš s tem hočejo stvar zavleči. Odlok vlada hitro napravi predno se pa kak zakon sklene, pa v Avstriji včasih precej časa poteče.

(„Presse“) jeden največjih dunajskih listov je nehal izhajati. Drugo leto bi že imel slaviti svojo petdesetletnico. Osnova je je bil bivši pek Zang. Hitro si je bila pridobila veliko veljave. Propadati je pa jela, ko sta Etienne in dr. Friedländer izstopila iz njenega uredništva in osnovala „Neue Freie Presse“. Potem je „Presse“ dobivala podporo od raznih vlad. Služila je levičarskim vladam, Taaffeju, koalicijski vladi in naposled tudi grofu Badeniju. Vse vladne podpore jo niso mogle več rešiti. S prenehanjem „Presse“ je začel izhajati dvakrat na dan „Reichswehr“ ki precej hudo udriha po levičarjih. „Reichswehr“ je tudi vladen list in iz pisave tega lista se da sklepati, da grof Badeni dosti več ne računa na njih podporo.

(Deželnozborske volitve.) Na Moravskem je voljenih v mestih 17 nemških liberalcev, 1 naroden Nemec in 12 Čehov. Nemški liberalci so zgubili dva mandata. — Na Dolenjem Avstrijskem je liberalna stranka v kmetskih občinah popolnoma pogorela. Voljeni so skoro samo krščanski socialisti, ki bodo imeli večino v deželnem zboru.

(Mladočeški jezikovni predlog.) Mladočeški poslanec dr. Pacak je predlagal, naj se upelje na Češkem, Moravskem in Šleziji popolna narodna enakopravnost v notranjem in vnanjem uradnem poslovanju. Toliko se govori o slovanski vzajemnosti, a vender Čehi predlagajo narodno enakopravnost le zase, na nas so pa zdaj pozabili. Po našem mnenju je najbolje, ako se jezikovno vprašanje reši za vso državo.

(Prepovedan zaklad.) Kakor je znano, so bili Nemci sklenili nabirati neki zaklad v ta namen, da izrinejo polagoma vse Čeha iz zaključenega nemškega ozemlja. Tega zaklada pa Nemci niso mislili zbrati iz prostovoljnih darov, temveč so mislili, da bodo nemški okrajni zastopi in občine dovoljevali večje svote v ta namen. Vlada je pa nemški naklep preprečila s tem, da je prepovedala okrajnim zastopom dovoljevati zneske za ta zaklad. Seveda si je vlada s tem nakopala najhujšo jezo čeških Nemcev. S tem je narejen konec nemškim nakanam, s katerimi so pretili Čehom. Toliko požrtvovalnosti pa pri Nemcih ni, da bi sami zbrali si tak zaklad.

Ogled po širnem svetu.

(Kardinal knez Hohenlohe) je umrl dne 30. oktobra t. l. vsled mrtvouda. Pokojnik je bil brat sedanjega nemškega državnega kancelarja. Govorilo se je včasih o pokojniku, da bode dočel papež.

(Srbija in Rumunija.) Srbski kralj je dne 30. okt. t. l. prišel v Bukarešto, da je obiskal rumunskega kralja. Političnega pomena ta shod

najbrž nima, če tudi ni izključeno, da pride v kratkem na Balkanu do kakeh sprememb. V Bukareštu je bila velika razsvetljava v čast srbskemu vladarju.

(Bolgarski knez in opozicijski vodje.)

Vodje bolgarskih opozicijskih strank Cankov, Grekov, Karavelov in Radoslavov bili so pri knezu in prosili, naj imenuje nestrankarsko ministerstvo, ki bi vodilo volitve. Knez je pa odgovoril, da tega ne more storiti. On je pa prepričan, da se bodo volitve svobodno vršile, kakor so se dosedaj. Knez menda ne ve, ali pa noče vedeti, kako se je do slej volilo v Bolgariji.

(Preosnove v Turčiji.) Sultan je obljubil vevlastim, da se vpeljejo obširne preosnove po vsej državi. V vsaki pokrajini se bode imenoval kristjanski guverner in mohamedanski njegov namestnik, ako imajo kristjani večino. Kjer imajo mohamedanci večino, bode guverner mohamedanec njegov namestnik pa kristjan. Preustrojila se bode žandarmerija, tako, da bode v njej toliko kristjanov in mohamedancev kolikor jih pride po razmeri prebivalstva teh ver. Tudi se upelje za vsako pokrajino nekaj deželni zbor, ki bode zboroval slednja leta najmanj 40 dnij. Za časopise se odpravi cenzura in se bode izdal tak tiskovni zakon, kakoršne imajo v kulturnih državah. Ohljube so zares lepe, a mi jako dvomimo, da bi se zares izvedle. Zato manjka Turčiji dobre volje pa tudi sile. Podobnih obljub je Turčija že jako mnogo storila. Mi ne verujemo, da bi se preosnove izvršile, če tudi se obeta, da se domači kristjani imenujejo za ministre vnanjih stvari, poljedelstva in javnih del, za finančnega ministra kak Avstrijec ali Francoz. Tudi taka vlada bi preosnov ne izvela. Posamične kristjanske ministre so že imeli v Turčiji, a niso ničesar storili. Sultan bode tudi sedaj izbral take kristjane za ministre, ki se ne bodo upali upirati mohamedanskim tovarišem. Novi finančni minister bode pa že imel take težave, da se bode vsak kmalu zahvalil za tako čast. Turških financ ni mogoče vrediti, dokler sultan ne omeji velicij svojih potreb za harem. O tem pa sedaj noče ničesa slišati. Ob svojem času je Midka pašo bil poslal v preganstvo, ker se je ta mož upal nekaj ugovarjati sultanovi zapravlivosti. Neznosnih razmer v Turčiji je največ kriv sultan sam.

(Španske zadrege.) V Madridu sedaj zares redkokedaj kaj veselega izvedo iz španskih naselbin. Zadnja poročila pripovedujejo, da se vstaja na Filipinskih otokih razširja. Na otoku Jonlu so zadnji čas prišli na sled veliki zaroti. Osem častnikov so že zaprli. O kakeh španskih zmagah pa ni nič slišati zadnje čase. Menda so se vlada in vojaški poveljniki prepričali, da jim že nikdo ne verjame in so opustili razpošiljanje poročil o domišljenih zmagah.

(Boj v Epiru.) Po došlih poročilih se je začela vstaja v turški pokrajini Epir. Bil je že hud boj mej vstaši in turškimi vojaki, v katerem so bili Turki tepeni. Turška oblastva so morala nekaj slutiti, kajti v Carigradu se je zadnji čas mnogo govorilo o novih oboroževanjih.

(Italijanska zmaga v Afriki.) Rimski list „Tribuna“ je objavil novico, da so Italijani zmagali Ras Mangašo. Ras Mangašo je eden abosinskih podkraljev (namestnikov) in ima svojo pokrajino poleg italijanske naselbine. Če je to poročilo resnično, se je bati nove vojne v Afriki. Italijanska zmaga gotovo ni kdo ve kako velika, kajti drugače bi vsi italijanski listi pisali o njej. Če je pa resnična, bi pa dokazovala, da se je vojna zopet začela in Abesinci bodo kmalo imeli toliko vojakov ukupe, da naklestijo Italijane.

(Italijani v Afriki.) Kralj abesinski Mene-lik je neki Italijanom naznanil, da pač izpusti one ujetnike, a samo, če Italijani kar ostavijo Afriko. Tega seveda Italijani ne morejo storiti, da se ne osramote pred Evropo. Pripravljena je pa italijanska vlada že popustiti vso naselbino v Afriki razen Masave in njene okolice. Italijani bi že okolično opustili, da je v deževnem času možno bivati v mestu. V tem času je v Masavi vselej taka vročina, da morajo italijanski vojaki v hribovito okolico. Še v okolici jih slednje leto zaradi nezdravega podnebja mnogo zbolilo.

Dopisi.

Iz Šoštanja. V zadnjem dopisu „Iz Šaleške doline“ se je od neke strani kritikovalo čez novo kmečko bralno društvo v Šoštanju. O tem nam je malo znano, več pa vemo povedati o osnovanju kmečkega bralnega društva v Družmirji. Lepo je, če so Slovenci tako združeni, da hočejo vsak streljaj daleč osnovati novo društvo, a tukaj piha drug veter in ni tolika navdušenost, da bi smeli biti drugim v vzor, ampak neka mržnja vre zoper čitalnico. Kakšna krivica se pa godi pri tem društvu?

Kronika pripoveduje, da se je vsako leto napravilo po več veselic v čitalnici ali pa v kakem „salonu“, to se pravi: o pustu se je parkrat zaplesalo, celo poletje smo uživali „dolce far niente“ in v jeseni poskušalo se je novo vino. K tem veselicam vabili so se navadno vsi p. n. udje, od prvega gospoda v Šoštanju do zadnjega samotarja na kmetih.

Ako si bil tako srečen in dobil povabilo, hitel si dobre volje v čitalniške prostore. Točno ob napovedani uri prideš, a razen strežnic ne najdeš žive duše v čitalnici. Še le čez dobro uro začnejo p. n. udje koracati čez stopnice in si izbirati sedeže.

„Priatelj! ti si gotovo tuj, drugače bi se ne bil vsedel k mizi, ki je za „inteligenco“, za tebe je prostor pri oni mizi, tam kjer ni pokrito!“

Čas hiti, prostori se polnijo in zdaj imaš najlepši pregled: v posebni sobi vidiš zbrano inteligenco, ki si z različnimi šalami in dovtipi krati čas; v drugi sobi imaš pri eni mizi gospode „srednjega stanu“, tu in tam še kakšno gospo in gospico, ki je z velikimi nadami prišla k „zabavi“, pri drugi mizi najdeš naše vrle kmete, kateri so sicer inteligentni po svoje, a na to so lahko ponosni — imamo malo takih. — Pri naslednji mizi zapaziš obrtnike s svojimi ženami in tudi nekaj čvrstih fantov in deklet najdeš med njimi. Ako je že vse napolnjeno, je še v prednji sobi nekaj prostorov za silo, kamor se vsede kakšen gospod „Prehiter“.

Petje odmeva po dvorani in če je bila draga vstopnina, zakroži tudi godba in kmalu se začne ples. Vitke gospice se sučejo z elegantnimi kavalirji (katerih je navadno malo) in da dobi stvar lepše lice, klanja se še kakšen debeluhast možicelj osamljeni vili, ki se je že davno oddahnila po hitrem plesu. Pri vratih pa čaka čeden fant (žalibog brez fraka) s svojim dekletom. Tudi on bi rad plesal — a ne daleč od njega merijo ga neki gospod strogo skozi očala in — srce mu upade. Čez nekaj časa izginejo gospod v „posebno“ sobo, — fant zgrabi dekleta in urno se zasučeta po dvorani. Njuno veselje pa ne traja dolgo; ko zopet zapazita strogega gospoda, hitro smukneta skozi druga vrata k svoji mizi.

Tudi plesa se človek naveliča, tem bolj se streže želodcu. Vince vnema srce, ljudje postanejo bolj dobre volje in tu in tam se že oglašajo kakšna znana zdravica. Naenkrat so pri eni mizi potrebni glasi ubrani in zakroži se po domače. Gorje vam, neolikanci! Prikaže se gospod, strogo premerijo skozi očala te nemirneže, ki tako „krulijo“ po tem narodnem svetišču in trde besede padajo na presenečene goste, ki se enako okaranej deci izmuznejo skozi vrata na prosto. Zunaj popevajo še pozno v noč:

„O zdaj pa nikdar več ...“

Nasledki veselice, ki ima tako smešno žalostni konec, so očitni: vedno manje kmetov obiskuje veselice in mnogo udov nima za čitalnico več dobre besede. Večina udov so kmetje in obrtniki, zato naj bi se pri veselicah ne prezirali. Za fine veselice z velikim plesom tako nima naš kmet druge zabave, kakor da plača drago vstopnino, torej škoda za vabilo. Drugače je pa z veselicami, ki se priredijo bolj po domače in tudi niso drage; takih bi bil tudi priprost kmet vesel, ako bi bratovska ljubezen vladala med zbranimi gosti in če bi se priprosto ljudstvo s prijazno besedo navduševalo za narodno stvar.

Ne smemo se čuditi, če naši kmetje v Družmirji nekaj snujejo; to nam je dokaz, da se ljudstvo zaveda in s takim je treba drugače

postopati. Ako bi pa v čitalnici še vedno prezirali našega plebejca oratarja, tedaj se naj zbudi novo kmečko bralno društvo, ki bo imelo lepšo bodočnost in za kmeti še bo priromal marsikateri tržan, kojega so v čitalnici preveč „čez ramo gledali“.

Iz Ljutomerskega okraja. Šolstvo v našem okraju je v jako dobrem stanju. Imamo sicer zбоk male obsežnosti okraja samo šest šolskih okolišev: Cezanjevci, Cven, Križevci, Ljutomer, Malanedelja in Veržej. A razredov je primeroma mnogo: v Križevcih je petrazrednica; v Cezanjevcih je določena štirirazrednica a četrti razred zaradi pomanjkanja šolskega poslopja še ni uveden; v Ljutomeru imamo dve štirirazrednici; na Cvenu in pri Malinedelji sta trirazrednici; v Veržeji dvorazrednica, poleg tega je v Ljutomeru še jeden razred privatne realke in nemška jednorazrednica. Šolskih otrok je v tem okraju skoro 2½ tisoča. Upošteva se inteligenco ljudstva v tem okraju se razsodnemu opazovalcu čudno zdi, da se v tem okraju ne misli na ustanovitev meščanske šole, ko je vendar znano, da iz tega okraja pošiljajo stariši svoje sinove v meščansko šolo v Radgono, katera pa je osnovana le za one učence, ki so obiskovali nemške ljudske šole. V našem okraju bi morala biti meščanska šola tako uravnana glede učnega jezika, kakor so ljudske šole.

Dandanes je vsakomur jasno, da je treba kmetovalcu in obrtniku zadostne izobražbe, če hoče vspevati v svojem stanu. Saj je znano kako je stanje teh dveh stanov na Moravskem in Češkem, kjer je težko najti kmeta, ki bi ne bil dokončal meščanske ali kake poljedelske šole, niso pa tudi redki taki, ki so delali maturo na realki ali gimnaziji. Res je sicer, da posebno iz našega malega okraja pride veliko dečkov na gimnazijo, a ti so odločeni za študiranje; če pa kateri iz prvega ali drugega razreda izostane ter pride domov in postane kmet, ta bi bil boljše storil, ako bi bil do 14 leta hodil v domačo šolo, kajti v nižjih razredih srednjih šol se ne more upoštevati vzgoja za obrtnika ali za kmeta. Meščanska šola ima pa za vzgojo prihodnjih kmetovalcev in obrtnikov pripravno uredbo. Po značaju in potrebi kraja je ali poljedelskega ali pa obrtnega značaja, kakor to zahteva šolska novela z dne 2. maja 1883. V našem okraju bi bilo treba to nekako združiti ter se posebno ozirati na vinorejce.

Da je taka šola v Ljutomerskem okraju potrebna, spoznal je že rajni Gottweiss, ki je ustanovil sedanjo jednorazredno realko. Seveda jeden razred je premalo. Treba je popolne trirazrednice. In ta bi morala biti v Ljutomeru, kamor bi lahko prihajali učenci iz šolskih okolišev: Ljutomer, Cezanjevci, Cven in iz križevske fare, ker železnica itak dovoli jako znižane cene za učence. Toraj samo šolska okolišča: Malanedelja in Veržej bi se naravnost ne mogla posluževati te šole; pa kak Veržejec bi morda še prišel, saj je celo v nemško šolo jeden hodil nekaj časa. A oni stariši, ki bi iz teh dveh krajev hoteli dečke pošiljati v meščansko šolo v Ljutomer, bi tiste za mal denar dali v stanovanje v Ljutomer; ceneje gotovo, kakor zdaj v Radgono ali pa celo v Maribor ali Ptuj na gimnazije, kar je še posebno drago v onih slučajih, če učenec čez par let doma ostane ter ne prinese drugega znanja domov, nego malo nemščine in latinščine, kar mu seveda ne da druge koristi, da stvar prav kmalu in brez škode — edino to je dobro — pozabi.

V Ljutomeru sta dve krasni šolski poslopji; eno je polno, skoro do cela, a drugo je prazno, tudi skoro do cela; ali bi se v teh dveh poslopih ne našli potrebni prostori za meščansko šolo? Vrt, učila, telovadnica, vse je že oskrbljeno, treba je le dobre volje in lahko se leta 1898. otvori v proslavo cesarjevega jubileja prva meščanska šola na Slovenskem Štajerskem. V Gradci pač ne bodo zaprek delali, saj ravno čitam v „Grazer Zeitung“ razpis tretje učiteljske službe na komaj dovoljeni dvorazrednici za nemške otroke v Brežicah.

Ljutomerčani, pomislimo malo to stvar in naš trg, naša murska metropola, bo kmalu imela važen zavod v povspreh blagostanja našega ljudstva. Upoštevajmo to, da imajo na Gornjem Štajerskem manjši kraji oziroma kraj z manjšim

številom šolskih otrok, meščanske šole. Začetek se pa mora pri nas Slovencih tudi storiti.

Narodno-gospodarske novice.

Zavarovanje proti toči.

I.

Noben stan ni tako odvisen od vremenskih neugod, kakor kmetijski stan. Kedar mu stoji žito v najlepšem klasji in mu gorica najlepši sad obeta, mu toča v malem času vniči ves trud in ves dobiček, kterega se je nadjal. Odkar se naše šume tako zelo sekajo, postaja ta nevarnost tem večja. Na Švajcarskem imajo postavbo, po kateri se šume rastoče na taci krajih, kjer očitno branijo huda vremena, nikakor iztrebiti ne smejo. Skušnja je že davno izučila, da ga ni boljšega pomočka zoper točo, kakor ob gorskih robovih rastoče šume. Ravno na Štajerskem pa se premalo gleda na važnost gozdov. Posestniki se niti ne silijo, da bi izsekane šume z nova nasadili. Zato pa nas od leta do leta tepe večja nadloga. Letošnjo spomlad in še po leti so si naši vinogradniki obetali tako obilno letino, kakor je že dolgo niso imeli. Ali toča je udarila skoro po vseh štajerskih vinogradih in je uničila na tisoče in tisoče narodovega premoženja.

Leta 1895. imeli smo na Štajerskem 34.056 hektarov vinorodne zemlje, ktera je vrgla 648.850 hektolitrov vinskega pridelka. Z ozirom na to prilično zelo razširjeno vinorejstvo, je dolžnost rodoljubnih mož misliti na to, kako bi se dale zabraniti vsaj nekoliko take nesreče, ki posamezne občine vsačih popolnoma uničijo.

Najbližja je misel zavarovati se proti toči. Toda ravno zavarovanje zoper točo je dandanes še tako slabo razvito, da našemu posestniku ni mogoče svetovati, da se zavaruje pri zasebnem zavarovalnem društvu. Naše zavarovalnice zahtevajo kot zavarovalno premijo 10% od zavarovalne svote. To pa nanese tako velike svote, da bi jih zamogel le malokdo zmagati. Osobito težko je to pri mladih ameriških nasadih. Ti še malo nesejo v prvih letih, dasi ravno nasaja vinograda stane do 400 goldinarjev na jeden plug. Ako pride toča, uniči tak mlad nasad, ki je silno občutljiv, za več let. Ker pa haska nobenega ne vrže, tedaj vinogradniku niti na to ni mogoče računati, da bode morebiti bodoče leto vrglo toliko, da bode imel odškodovane visoke premije preteklih let. Sedanje zavarovalnice same se skoraj branijo teh zavarovanj.

Ne preostane toraj nič drugo, kakor misliti na občno zavarovanje. V tem oziru so mnenja različna. Nekteri bi radi uvedli zavarovanja po občinah. S tem pravijo bi se znižali silno vprani stroški, štedilo bi se pri komisijah, ki pri današnjih zavarovalnicah največ denarja požro, ker niso po ceni. Občina bi tudi lahko vedno nadzirala, da bi se vršilo vse pošteno, da se ne bi kdo za previsoke svote zavaroval, itd. Ker pa bi posamezne občinske zavarovalnice bile v nevarnosti, da se v slabem letu uničijo, zato bi vse občine v deželi imele skupno zavezo in skupni zaklad. Po tem mislijo nekteri bi morala lokalna (občinska) zaveza nositi 1/4, in deželna zaveza občin 3/4 odškodnin. To so mnenja, ktera se osobito po Ogerskem zagovarjajo.

Naše mnenje pa je, da je tu enkrat prilika, da dežela vzame stvar v roko. Pri občinah po navadi ni najti ljudi, ki bi z velikimi svotami lahko gospodarili. Kdor zagovarja takošne občinske zavarovalnice, ta menda ne pozna razmer po deželi. Velika odgovornost, ki vlada pri denarnih gospodarskih, pri nepristranski delitvi odškodnin, pri ocenjevanji itd. zahteva popolnoma urejeno uradništvo, ki dela za ta namen.

Najmanjša skupina, ki bi tako zavarovanje mogla prevzeti bila bi samo dežela. Res, da bi se oni krogi nekoliko branili, ki niso v prvi vrsti odvisni od zemeljskega pridelka. Ali kdor ima kaj razuma v glavi, mora priznati, da je dobro stoječ kmetijski stan najmočnejši steber v državi. Kedar ima poljedelec obilo pridelka bodisi vina, hmelja, žita ali drugih sadežev, takrat tudi obrtnik in trgovec lahko živi. Če pa večletna nesreča vzame kmetu zaupanje, potem zapušča svoje polje, prenareja vinograde, ne dela tako, kakor bi moral; vsled tega se silno manjša

Začetek
biti.

ovice.

remenskih
stoji žito
lepši sad
ves trud
Odkar se
nevarnost
stavo, po
kjer oči
iztrebiti
da ga ni
b gorskih
rskem pa
posestniki
e z nova
epe večja
leti so si
p letino,
je uda
in je uni
moženja.
n 34.056
n 648.850
n na to
dolžnost
se dale
ki posa-

se proti
je dan
posest
ruje pri
zavaro
jo 10%,
o velike
magati.
kanskih
h, dasi
dinarjev
k mlad
Ker pa
radniku
morebiti
škodo
e zava
rovanj.
misli
mnenja
nja po
silno
ki pri
požro,
nadzi
ne bi
er pa
v ne
ato bi
kupni
okalna
zaveza
ra se

rihka,
ah po
otami
te ob
zmer
ri de
elitvi
popol
men.
vanje
da bi
prvi
kdor
la je
er v
a bo
krat
več
a za
dela
njša

množina pridelkov in manjša tudi moč plačevanja in porabe.

Ne vemo, kakošne so v tem oziru, razmere na Francoskem, ki ima najmočnejši in najprevidnejši kmetijski stan. Ali znamo, da so po nekaterih državah že poskusili z deželnim zavarovanjem. Tako je Bavarska za ta zavarovalni fond poklonila prvo leto 1 milijon mark in ga zviša vsako leto za 40.000 mark. Toda dosedaj še ni bilo čuti, da bi se to zavarovanje slabo obneslo. Doklade, ki jih davkoplačevalci plačujejo v ta namen, so malenkostne. Škode pod 5% vrednosti se sploh ne povračujejo, ker iste gotovo ne uničijo vinogradnika ali poljedelca. Odpadejo pa tudi tiste drage in neprijljive komisije, ki hodijo „točno“ škodo precenjevati zaradi odpisa davkov, katere velikokrat več stanejo, kakor se v celi občini davka odpiše.

Celo mlada bolgarska država ima državno postavlo zaradi zavarovanja zoper točo in ljudje, ki so tam potovali, pripovedujejo, da je ljudstvo ž njo zelo zadovoljno. Zakaj bi torej mi, ki si toliko domišljamo na svojo izobraženost in naprednost, ne mogli spraviti v življenje, kar so naši sosede na jugu že za pametno spoznali. Naj bi se torej naše kmetijske podružnice, naša gospodarska društva in naši ljudski shodi začeli zanimati za to važno zadevo, morebiti se bode dalo spraviti to v tek in enkrat tudi doseči našemu poljedelcu in vinogradniku v korist.

D. F. R.

(Živinska sol.) Finančni minister je predložil državnemu zboru načrt zakona, po katerem bi se znižala cena živinske soli. Prodala jo bodo državna solna skladišča po 5 kr. V druge namene se živinske soli ne bode smelo uporabljati. Prodajalci se bodo strogo nadzorovali.

(Vinarska razstava.) Dne 15. okt. t. l. se je v Novem mestu otvorila kaj lepo vrejena vinarska razstava. Ta dan je pa bil tudi izredni občni zbor kranjske kmetijske družbe, ki je tudi razpravljala o vinstvu. Otvoril ga je predsednik kmetijske družbe cesarski svetnik Murnik. Deželni zbor je zastopal dr. Ignacij Žitnik. Občnega zbora se je udeležilo 150 članov, med njimi tudi več Vipavcev.

(Kmetijske zadruge.) V kmetijskem odseku so se bile pokazale velike težave pri posvetovanju o zakonu, s katerim bi se vpeljala kmetijska zadruga. Veleposestniki se upirajo, češ, da bi morali za zadrugo plačevati, kar bi pa imeli največ le manjši kmetje. Sedaj se je nasprotje nekoliko poravnalo, a vzlic temu dvo mimo, da bi se stvar rešila v letošnjem zasedanju državnega zbora.

Književnost.

(Pripovedke iz avstrijske zgodovine.) Nabrahl in priredil Jakob Dimnik, učitelj v Ljubljani. Tiskal in založil R. Milic v Ljubljani. 1896. Str. 143. Cena 50 kr. Podstava zgodovinskemu pouku so zgodovinske pripovedke. Drugi narodi imajo mnogo knjig te vrste, nam Slovencem je prvo spisal vrli urednik „Uč. Tov.“ g. Dimnik. V svoji knjigi; okrašeni s čedno podobo vladajočega cesarja, je zbral mnogo mičnih in karakterističnih pripovedk iz življenja avstrijskih vladarjev, seveda le pripovedke, primerne šolski mladini, pripovedke, katere zamorejo mladino razvneti za pravičnost, pridnost in bogaboječnost. Lepo knjigo, pisano v lepi slovenščini, priporočamo najtopleje, želeč, da bi našla pot v vsako slovensko hišo. Tisek je lep in razločen, zunanja uprava kaj lična.

Razne stvari.

(Deset zapovedij za ženo.) Neka Američanka je zložila te dni „deset zapovedij“ za mlade žene ter jih obelodanila v ameriških listih. Te „zapovedij“ se glasijo: I. Izogibaj se prvemu prepiru s svojim možem. No, ako si se sprla, ne umikaj se in nastojaj urediti vse takó, da se bode tvoj mož čutil premaganim in na to počutil dobro. — II. Ne zabi, da si poročila človeka, a ne angelja. Radi tega ne opravljaj ne dostatkov in nepopolnosti svojega moža. — III. Ne presedaj mu s tem, da prosjačiš denarja od njega. Glej in pazi, da ne prekoračiš svote, ki ti jo je odkazal. — IV. Možno je, da tvoj mož nima srca toda vsakako ima želodec. Dobro

bode torej, zate, ako dosežeš, da njegov želodec postane tvojim zaveznikom. To pa dosežeš ako obračaš kuhi dovoljno skrbi. — V. V časopisih ne čitaj le objav smrti, ampak tudi druge stvari, da bodeš mogla se soprogom razpravljati o stvarih, ki zanimajo njega. — VI. Od časa do časa prepuščaj možu zadnjo besedo. To ga bode veselilo in tebi ne bode škodovalo. — VII. Bodi ž njim vedno uljudna. Spominjaj se, da si ga tedaj, ko je bil še tvoj zaročnik, zmatrala nekakim višjim bitjem; zatorej ga ne preziraj niti sedaj! — VIII. Dopusti mu, da misli, da je nabraženejši, nego si ti. — IX. Bodi mu družica, ako je umen človek, toda izogibaj se ga, ako je glup. X. Ceni njegove roditelje, ako še živijo posebno njegovo mater, ki ga je ljubila prej nego ti.

(Zapri so) na Dunaji bivšega skontista Zudga, katerega dolže, da je poštno hranilnico osleparil za 12000 gld.

(Zguba razstav.) Redkokedaj se pripeti, da bi kaka razstava ne imela zgube. Skoro ne vemo za drugo, kakor praško, da bi bila končala s prebitkom. Letošnja obrtna razstava v Berlinu ima okolu 1.200.000 mark in švicarska razstava v Genu (Genf) pa 600.000 frankov zgube. Veliko večjo zgubo bode pa imela madžarska razstava, a se končni računi še niso razglasili.

(Požar vojaške akademije.) Vojaška akademija v Missouriju v Ameriki je do tal pogorela. Mnogo učencev je poskakalo iz družega in tretjega nadstropja na ulico in se hudo poškodovali. Nekateri so bili mrtvi. Škode je 25.000 dolarjev.

(Velik vihar) imeli so v nekaterih krajih v Zedinjenih državah in v Meksiku. Porušil je več mest. Ubilo je mnogo ljudi in je na milijone škodo. Pri Brunsvieku je vihar ustavil železniški vlak.

(Razkrit umor po sedemnajstih letih.) V Stiefriedu v Šleziji so 1880. leta bili zapri Frana Schazmana, ker je bil na sumu, da je z mišico zastrupil svojega tasta in svojo taščo. Ker se mu tedaj to hudodelstvo ni moglo dokazati, so ga bili izpustili. Letos je pa na smrtni postelji njegova žena izpovedala, da je res njen mož tasta in taščo z mišico zastrupil. Lani je pa dve hiši požgal.

(Obsojena požigalka.) V Znajmu so obsojili devetindesetletno dninarico Marijo Krotko v petnajstletno ječo. Krotko je že v letih 1879. do 1881. bila več hiš požgala in zato bila obsojena v dvanajstletno ječo. Ko je prestala kazen, je nadaljevala požiganja. Ko so je zopet prijeli orožniki, so je jedva ubranili, da je niso ljudje ubili.

Za zastavo „Celjskega Sokola“ poslali so nadalje svoje prispevke vsled razposlane okrožnice naslednji darovatelji: G. Edmund Kavčič, trgovski popotovalec v Lincu 3 gld., slavna savinska posojilnica v Žalecu 3 gld., g. dr. Fran Majer, odvetniški kandidat v Celji 12 gld. 50 kr., g. Franjo Kranjc, učitelj in profesor v Celji 1 gld., g. Friderik Kukovič, vikarij v Konjicah z geslom: „Na zdar!“ — denar — 1 gld.

S prošnjo, da bi tudi ostali podporniki in vsi naprošeni p. n. rodoljubi v kratkem blagovolili poslati svoje prispevke, da se zamore že toli zaželjena sokolska zastava prihodnjo spomlad blagosloviti, kličemo, izreka joč vsem dosedanjim in bodočim veledušnim darovateljem srčno zahvalo in bratski: „Na zdar!“

Odbor „Celjskega Sokola.“

Koledar.

Sobota (7.) Engelbert, škof; Prosdoci, škof. — Nedelja (8.) 24. pobnik Bogomir (Gottfried). — Ponedelj. (9.) Božidar, muč.; Beno, muč. — Torek (10.) Andrej Avel, spozn. — Sreda Martin (Davorin), škof. — Četrtek (12.) Martin, p. m.; Avrelj, škof. Kunibert. — Petek (13.) Stanislav Kostka, spozn. — Prvi krajec dne 12. ob 6. uri 46 minut zjutraj.

Sejmi.

Dne 7. novembra na Ponikvi. Dne 9. novembra v Selnici od Dravi in pri Sv. Petru pri Cmureku. Dne 11. novembra v Oplotnici, pri Sv. Martinu na Paki, v Smartnem pri Slov. Gradcu, v Marenbergu, Lipnici, Hočah, Ormožu, Sremljah in na Laškem. Dne 12. novembra na Bregu pri Ptuj (za svinje).

Loterijske številke.

Gradec 31. oktobra 1896: 73, 31, 90, 26, 52
Dunaj „ „ „ 54, 79, 83, 4, 45

Zahvala in priporočilo.

Marija Lebič, bivša posestnica na Ostrožnem pri Celji je bila zavarovala svoja poslopja zoper požar pri banki „Slaviji“ v Pragi po njenem glavnem zastopniku gosp. Ivanu Likarju v Celji. Letos je bila strela udarila v hišo in je bila ubila tudi Marijo Lebič, hiša pa je zgorela. Ker je banka „Slavija“ škodo poplačala, akoravno asekuranca ni bila plačana, se podpisani za to veliko dobroto banki „Slaviji“ lepo zahvalim in jo vsakemu priporočam.

Filip Jakob Velinšek,

kot varh mladoletnih otrok Marije Lebič, to je: Marije, Franca, Janeza, Antonije in Helene.

Hiša z gostilno

oddaljena 10 minut od trga Žalec ob veliki cesti je na prodaj Hiša ima 4 sobe, kuhinjo in tri kleti, poleg je konjski in govedji hlev ter hlev za svinje, prostorno dvorišče, dva vrta z lopo, okoli hiše je lepa vinska brajda. Zraven spada tudi 1300 strokov hmelja in tri njive, vse v dobrem stanu. Cena 2600 gld. Več se izve v Gotovljah št. 113. (221) 1—1

ZAHVALA.

Najiskrenejšo zahvalo izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, kateri so mej boleznijo, kakor tudi ob smrti nepozabljive naše hčerke, ozir. sestre, gospodične

ANICE NOVAK

tako ginja izkazovali svoje sočutje ter s tem lajšali nam neznosno žalost na nedostopni izgubi. Osobito pa se zahvaljujemo milostljivemu gospodu opatu ter vsej prečastiti duhovščini za obilno spremstvo pri pogrebu, nadalje častitim usmiljenim in šolskim sestram, ter šolski mladini, mnogoštevilnim darovateljem prekrasnih vencev, slavnemu „Slovenskemu pevskemu društvu“ za presunljivo petje in sploh vsem, kateri so, bodisi na kakoršni koli način izkazali ljubezen in poslednjo čast blagi pokojnici. (222) 1—1

V Celji, meseca novembra 1896.

Neutolažljivi ostali.

Zahvala

za izkazano mnogobrojno sočutje in sožalovanje ob boleznijo, smrti in pogrebu mojega nepozabljivega soproga, očeta in oziroma deda, gospoda

Janeza Anderluh-a

izrekam s tem najtoplejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem od blizo in daleč došlim, posebno pa prečastiti duhovščini, častitim gg. uradnikom c. kr. sodnije in davkarje, kakor tudi vsem privatnim, častitemu učitelstvu, slavnemu okrajnemu in občinskemu zastopu v Šmarji pri Jelšah, častitim gospodm za tako mnogobrojno udeležbo pri sprevedu (pogrebu) pokojnikom.

Zahvaljujem se še iskreno tudi za darovane krasne vence. (220) 1—1

Šmarje pri Jelšah, 28. oktobra 1896.

Marija Anderluh, roj. Vengušt

Dr. Josip Vilimek,

okrožni zdravnik na Ljubnem

naznanja, da se je povrnil iz svoje domovine in da zopet zdravi vestno in uslužno vse bolne. (224) 3—1

Cerkvene ure

izdeluje trajno in solidno z vsako garancijo
urar in kovač

Matija Šramelj v Bočni

p. Gornjigrad, Štajersko.

Na razpolago veliko spričeval in zahval za dobro in izvrstno blago, solidno in natančno delo. (223) 3—1

Učenca

močnega, zdravega, ki bi imel veselje do kovačije in lečenja živine, sprejme takoj (226) 3—1

Janez Sterle,

kovač in živinozdravniški pomočnik v Krškem.

Naznanilo.

Iščejo se dediči za 2. maja 1895. l. umrlo Marijo Žuža iz Latkovevsi, staro 58 let, hčerjo umrlega kmeta Franc Žuža. Zglasiti se imajo do 1. svečana 1897. leta pri c. kr. okrožni sodnji v Celji, ker drugače zgubijo vso pravico do dedščine. (228) 3—1

Ivan Cesar

akadem. podobar, pozlatar in izdelovatelj oltarjev

priporoča se pred. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in slavnemu občinstvu za izdelovanje del njegove stroke in prosi, da bi ga počastili z obilnimi naročili.

(225) 3—1

Ivan Cesar
v Mozirji.

Preselitev.

Podpisani najvljudneje naznanja pred. duhovščini in slavnemu občinstvu, da sem se preselil iz Šilerjeve ulice

v „Narodni dom“

II. nadstropje

vhod na levo iz trga cesarja Jožefa.
Priporoča se za nadaljna naročila in vsa v slikarsko stroko spadajoča dela!

V Celji, dne 1. novembra 1896.

(227) 3—1 Ivan Nep. Gosar,
akad. slikar.

Pratika za leto 1897

na drobno in debelo
se dobi pri
Dragotin Hribar-ju v Celji.

Na prodaj. Prejšnje Ottovo posestvo, zdaj lastnina gg. misijonarjev pri sv. Jožefu — celo ali na kosce; obstoji iz dveh hiš števil 12 in števil 29 — iz gospodarskega poslopja, kolesca in zemljišča. Cena vsega skupaj je 7400 goldinarjev, kateri se morajo ali takoj ali pa v gotovih obrokih izplačati. Lega je lepa, v Čretu, torej blizu mesta in ena hiša čisto nova, še 12 let davka prosta. (198) 10-7

Dva učenca

sprejme
Ivan Rebek,
stavbeni in umetni ključavničar v Celji.
(215) 3-3

Lepo posestvo.

Lepo posestvo na Lubečni (poprej lastnina Varovšek-ova) sedaj g. J. Pečnaka na Teharjih, z dvema opkarnama (cigonce), pod ugodnimi pogoji na prodaj. Proda se pa tudi na drobno. Kdor želi kaj kupiti, obrne naj se na Franc Brenčeta p. d. Budele na Arclinu pri Vojniku, Štajersko. (216) 3-3

Proda se

tik farne cerkve hiša, z gostilno, trgovino, prodajo tobaka in kovačijo. Poslopja so dobra in precej obdelanih njiv. — Vse pod ugodnimi pogoji. — Edina obrt v fari. Kje — poce upravnistvo „Domovine“. (218) 2-2

Dragi bralci „Domovine“!

Anton P. Kolenc

trgovec v Celji

kupuje vsakovrstno sadje, kakor: breskve, hruške, jabolka, divji in pravi kostanj itd.; deželne pridelke, n. pr.: kumna, fižol, bučna zrna, konoplje, malinsno štopo, suhe gobe drobno narezane, želod, knoper, i. t. d. Kupim tudi več vagonov sadja za prešat, pošiljatev se začne 20. t. m. Kdor kaj ima naj se osebno ali pismeno oglasi ter vzorec pošlje.

(135) 52-19

Anton P. Kolenc

trgovec v Celji

„Pri dobrem pastirju“!

Primerna birmanska darila

priporoča

Fran Čuden

v Ljubljani, Mestni trg.

Največja zaloga nikelnastih, srebrnih in zlatih žepnih ur ter velika izber stenskih ur; zlatih verižic, uhanov, prstanov itd.

Popravila izvršujem natančno in dobro z jamstvom.

Ceniki zastoj. (141) 26-

Brzojavni naziv: Nasko, Celje.

Viktor Nasko

mizarski mojster

v Celji

Gospodske ulice

(Herrengasse) števil 24

Priporoča svoje veliko zalogo lesenih in kovinskih mrljskih rakev ali krst. (147) 25-

Po nizki ceni.

Otročja obleka od 1-50-7 gld.

Prva in največja spodnještajerska

zaloga oblek

JOSIP HOČEVAR-ja

v Celji, Graška cesta (Grazerstr.) 19

priporoča svoje veliko zalogo

nepremočljivih plaščev = havelok

raznih barv in velikosti.

Oblek za gospode, dečke in otroke vsake velikosti in kroja, po le mogoče

nizki ceni.

Velik izber vseh drugih delov oblek.

Obleko za gospode po meri naredim v teku treh dni iz najbolj priznanega angleškega, francoskega in brnskega blaga, katerega slednjega imam vedno uzorce v zalogi po najnovejšem modnem kroju solidno in po nizki ceni.

Na željo pošiljam uzorce franco. Strojene obleke, če se ne dopadejo rad brez ugovora zamenim. (49) 43-1

Plašči = havelok od 7-14 gld.

Milan Hočevvar

trgovina špecerijskega blaga

v Celji, Glavni trg št. 10

nasproti farne cerkve

Priporoča

častiti duhovščini in slavnemu občinstvu svoje blago, zagotavlja joč dobre in cene postrežbe.

DRAGOTIN HRIBAR

trgovina papirja, pisalnega in risalnega orodja v Celji

priporoča gospodom trgovcem in prodajalcem svojo

Veliko zalogo vsakovrstnega papirja

za pisarne, pisma, risanje in zavijanje, raznovrstno barvanega, svilnatega (za cvetlice), za vezanje knjig itd., zalogo raznih Nežiderskih zvezkov, Hardtmuthovih svinčnikov in angleških peres po originalnih cenah tovarniških;

dalje priporoča

zavitke za pisma raznih velikosti in barv, peresnike, črnilo, tablice, črtalnike, brisalke, krede, gobice, pušice in škatle za peresnike, torbice, knjižice za beležke, trgovske knjige, pečatni vosek itd. po najnižjih cenah

Posebno lep izber papirja in zavitkov v mapah in elegantnih škatljah.

Najbolje strune za citre, gosli in kitare.

Velik izber albumov za fotografije in spomence, map za pisma in papirje, tintnikov, okvirov za fotografije, listnice itd.

po nizkih cenah.

Šolske in molitvene knjige še poseben popust.

Martin Gregorinčič,

krojaški mojster, Celje

Cerkveni trg št. 4

priporoča se vis. čast. duhovščini in slavnemu občinstvu za

jesensko in zimsko dobo

za napravo vsakojake obleke po najnovejšem kroju

in po nizki ceni.

Izdeluje posebno lepe talarje, črno obleko in uniformo za uradnike in vojaštvo. (180) 12-11

Kmetijske stroje:

sadne in grozdne mline, stiskalnice s trajno delujočim dvojnimi in pritiskom vravnajočim tlačilom, slamoreznice, ročne mline za žito (s kameni), geple, travniške brane itd. popravilja, izdeluje in iz zaloge

po najnižjih cenah — prodaja trdka:

Pehani, Lorber & dr.

tovarna strojev in livarna v Zalcu pri Celju.

Dalje prevzame v izvršbo vse v strojno in livarsko stroko spadajoča dela, posebno za žage in mline, za hmelne sušilnice itd., prodaja razne stvari lastnega proizvoda iz zaječeno najboljše železa, kakor: vlitke kotle, stopnjicaste in navadne rošče, razne plošče, močnarje, železne ograje, uteže za ure itd. itd.

Vsi izdelki so solidno izvršeni, postrežba je točna in najprijaznejša, a cene nižje kot povsod drugod. (142)

Za vsak stroj in vsako delo se jamči.

SVETA DRUŽINA

ali

molitvenik

v rabo

občni bogoljubni družbi krščanskih družin

na čast

svete družine nazarske

Obsega pojasnila in določbe in vse navadne molitve

Z dovoljenjem prečastitega škofstva tržaško-koperskega v Trstu, spisal

P. Hrizogon Majar

O. S. F.

Založil in prodaja Dragotin Hribar v Celji.

Cena

v usnje vezani knjigi z zlato obrezo 1 gld. 20 kr., v usnje z marmornato obrezo 1 gld., v pol usnje 80 kr.

Molitvenik obsega 32 pol ali 510 strani.

Ta molitvenik je namenjen za ude družine svete družine nazarske in vse pobožno ljudstvo. Nobena krščanska družina naj bi ne ostala brez tega molitvenika.

Prekupi dob popust